

(המשך מעמוד 15)

נחיה על-פי המוסר היהודי, ומה שקורה בחוץ הוא לא מענייני.

● והיכן באה לידי ביטוי התנגשות המוסר היהודי והשליטה על עם אחר? אני מרגיש שאני נשחק. אני רואה דברים ששוחקים את המוסר, דברים לא נעימים, לא אנושיים. כאשר עוצרים ערבים באמצע הלילה, מעירים את המיטפת, מוציאים אותם החוצה, מרביצים, הורגים. אני לא מסתיר עם זה, ותאמין לי שאני לא צימחוני. השתתפתי במילחמות, אבל

„אחה שולט בשכם כשיש שוצר, וכשהחילים יוצאים אין לך שליטה“

במילחמות המצב שונה. כאן מרוכז באזרחים. כשאנחנו שולטים ביהודה, כשומרון ובעזה, זוהי הרגשה לא טובה.

● תנסה למקד את הבעיה, היכן ההתנגשות המוסרית? העובדה שאנחנו שולטים בעם אחר, מנשלים אותם ומזכותיהם האזרחיות, שאין להם שום אפשרות לבטא את הרצונות והמאויים שלהם. זה מתנגש עם המוסר היהודי. עצם העובדה שאני חייב לרכא אותם מתנגש עם המוסר היהודי. העובדה שחילים צריכים לבוא במגע וימימי עם האוכלוסיה הערבית הוא בניגוד למוסר. אני לא רואה שום אפשרות שחילים יתחככו עם אוכלוסיה אזרחית ערבית, וטובה תצמח מהעניין. ● על רקע הרברים הללו, כיצד אתה מסביר את הסחיפה ימינה של הזרם הדתי?

יש מיצוות יישוב ארץ-ישראל. כולם ממלאים אחרי מיצווה זו, שהיא חשובה ביותר, אבל שוכחים שיש עוד 612 מיצוות. ואני רואה חשיבות רבה לשמור גם על המיצוות האחרות. אם

● ואם המדינה הסלסטיתית לא תסכים לקבל את היישובים היהודיים? זו שאלה היפותטית. אני לא בעד הגישה של פשרה טריטוריאלית כוללת. התפיסה הזו היא על סמך ההיסטוריה. מעולם לא הצלחנו להגיע למשא ומתן רציני עם הפלסטינים. יתכן שגם באשמתנו. כל מי שניסה להתקרב אלינו שילם כסופו של דבר את המחיר. אני לא מאמין שיש היום בקרב הפלסטינים גורם דומיננטי שיגיע להסכם עם ישראל.

● ומשום כך אתה בעד סיתרון חדר צרדי? בדיוק. אנחנו חייבים לשבת בינינו ולהחליט, בדרך המקובלת, על מה אנחנו מוכנים לוותר. יש לקחת בחשבון את כל האלמנטים החשובים למדינה: כלכלה, ביטחון, השארת יישובים או הורדתם. אני חושב שהבעיה הכלכלית היא הקשה ביותר.

● מה דעתך על היישובים שיוחלטו להישאר בתחומי המדינה הסלסטיתית? זה לא שיקול של המדינה, זה שיקול אישי. כל מי שירצה להישאר והו שיקולו הפרטי. אני לא חושב שהיהו כל-יך הרבה שירצו להישאר בשטח של מדינה פלסטינית. אנשים יראו שאין ברירה ויתפנו. על-פי התוכנית שלי מדובר במרבית השטח ברצועת-עזה, ובשטח שבין גשר דמייה מערבית לשכם, עד אזור יהודה.

● מדוע שיהודה לא תוחזר? לא מפני שאני גר שם. פשוט מפני שאני לא רואה רצף טריטוריאלית בין חברון לירדן, בין רמאללה לירדן, או בין ירושלים לירדן. צריך לשמור על הביקעה בידינו. אבל משכם צפונה ניתן לוותר.

● אתה, בכל זאת, רוצה לשלוט על כמה ערים ערביות צפופות אוכלוסין? כן, על חברון, רמאללה וטול-כרם. אין לי פיתרון מוחלט.

● ומה על אותם ערבים שישארו בשטחנו? הם ישארו אזרחים כפי שהם היום. כמו תושבים זרים שחיים בארצות אירופה.

● אזרחים של איזו מדינה? אינני יודע. אינני יודע מה יהיו התנאים באותה מדינה כאשר היא תקום. ● האם הם ימשיכו להיות פליטים? צריך לפתור את בעיית הפליטים. עשינו טעות

אולם הבעיה היא שהם לא משרתים כצבא. ● צה"ל לא רוצה שישארו. אני חושב שזו טעות. הם צריכים לקבל את כל הזכויות כאזרחים, אך גם למלא את כל החובות כאזרחים, למרות שהיום יש אפלייה סמויה כלפי הערבים. ● איך אתה מקבל את העובדה שיש יהודים שלא משרתים בצבא? גם זו בעיה רצינית. לדעתי צריך לחייב את כולם לשרת. הבעיה היא פוליטית בעיקרה.

● איך אתה חי עם זיכרון השואה ועם מה שאנחנו עושים בשטחים? מה שאנחנו עושים זה לא מה שהגרמנים עשו לנו. אבל אני מוטרד שיש גילויים חריגים, וצריך להתמודד איתם. ● אני מדבר על העניין המוסרי ועל מאיר כהנא בהתפתחות של גוש-אמונים.

אני חושב שכהנא ויוסי סריד אומרים את אותו הדבר, שאין מקום למדינה דו-לאומית. הפיתרון נותן שלהם מנגודים בצורה קיצונית.

● אני מדבר על כהנא כרב, ומתייחס למוסר היהודי שעליו ריבת.

כהנא נוגד לחלוטין את המוסר היהודי. הוא נטע זר ביהדות. אמרתי קודם לכן שמי שרוצה מדינת-מיטרה לא יטפל רק בערבים, אלא יפגע גם ביהודים. זו סכנה רצינית.

● הרמוקריטיה היא ערך מקודש בעיניך? לא מקודש, אבל חשוב מאוד.

● מה דעתך על כך שהצבא סוגר שטחים לתיקשורת?

אדם חושב, כמה הוא מאמין ולאיוו כבוצה אתנית הוא שייך. יש מקום לפלורליזם חברתי ואיזון אולוגי, והכל במיסגרת החוק. קודם לכן צריך לפתור את הבעיה הבוערת כיום, והיא השליטה על עם אחר. ● מה עשתה לך ההתקוממות? היא מטרידה אותי מאוד. היא גרמה לי לחשוב שצריך לחפש פיתרון מהיר, והזמן לא פועל לטובתנו. ● אתה בעד הקמת מדינה סלסטית נית?

לא משנה איך יקראו לזה. מבחינתי יכולה לקום מדינה פלסטינית.

● במיקרה יוחלט שעל תושבי אלוך שבות להתפנות, תתפנה? אקיים את החוק. אני חושב שאתפנה.

● תנסה למנוע את רוע הגזירה? בוודאי שכן.

● באילו אמצעים? בכל האמצעים החוקיים העומדים ברשותי.

● הסכמה-שלום עם מצריים הוכיח את עצמו?

בהחלט כן. עצם העובדה שמ" 1973 עד 1988 לא היתה מילחמה עם מצרים, ולא נהרג בניזחה זו אף חייל, מראה שהשלום שווה. העובדות מרברות בעד עצמן.

● ואתה חושב שעם מדינה סלסטית נית, לכשתקום, יוכל להיות מצב דומה? לא. השקט יהיה על בסיס של כוח, וכוח הרתעה. יהיה מצב דומה לזה שבררום לבנון. לערבים אין מה להפסיד, לנו יש. מבחינה פסיכולוגית צריך לתת להם משהו, כדי שגם להם יהיה מה להפסיד. המרחק מעזה לאשקלון הוא כמו המרחק מאשקלון לעזה.

אלא דסה העולם הזה

בין לפני ביתו באלוד-שבות

יש עוד 612 מיצוות. נוסף על מיצוות יישוב ארץ-ישראל.

● אתה מוכן לשבת ולדבר עם אש"ף?

אני אישית לא מוכן, למרות שאני משוכנע שכל הפלסטינים תומכים באש"ף. אם נגיע בסופו של דבר למשאומתו, ניאלץ לשבת עם אש"ף. אנחנו לא יכולים לקבוע את המנהיגות שלהם. שיעשו בחירות ויחליטו מי המנהיגים שלהם.

● באיזה תנאי תהיה מוכן לשבת עם אש"ף?

רק כשיודו בפה מלא שהם מקבלים את מדינת ישראל ומכירים בקיומה.

● גם עם אספר ערפאת?

כן, גם איתו. כתנאי שכל מנהיגות אש"ף תכיר בנו. אני לא מאמין שזה יקרה. אני מקווה שאתכרה.

● אתה יחיד-סגולה בקרב אנשי גוש-אמונים?

אינני חושב. הבעיה היא שגוש-אמונים הוא נגד כל פשרה טריטוריאלית, לא נגד משא ומתן. גם שמיר נגד פשרה טריטוריאלית.

● אתה בעד ועידה בינלאומית?

אני מוכן לקבל את הטכניקה הזו, למרות שאני חושב שלא ייצא מזה כלום, ולא תהיה בזה כל תועלת. אם זה האמצעי היחיד, אני מוכן.

● אתה מדבר על ששרה ועמריה על עצמך באיש ימין קיצוני, איך זה משתלב?

אני מדבר על ויתור על חלק קטן מהשטח. למי שיש שטח — זה כלום, למי שאין כלום — זה משמעותי. זוהי פשרה. אני לא איש ימין קיצוני. ● היכן אתה ממוקם במפה הפוליטית?

בין הניצים במיפלת העבודה, לבין המתונים בליכוד. אהור אולמרט ויצחק רבין יכולים לייצג אותי. אבל אם אני מצביע בעד רבין, יש בחבילה שלו גם חיים רמון, ואם אני מצביע בעד אולמרט, יש בחבילה שלו גם כמה ליצינים שאני לא מקבל.

זה אחד הגילויים הלא-דמוקראטיים של המצב הקיים. יש כאלה שיטענו שזה כורח המציאות, בטווח ארוך זה יביא לנו נזק רב.

● אתה צופה מילחמת-אזרחים? לא, אבל אני צופה חוסר אחרות כתוצאה מהמצב הקיים. המצב משפיע על כל התחומים בחיינו, ולא רק על המצב הפוליטי.

● אתה מעדיף את המצב שלפני מילחמת ששת-הימים?

לא, ולוא רק בגלל העובדה שהעברנו את הוויכוח מגבולות החלוקה לגבולות 1967. איך הרגשת כשהתגלתה המחותרת היהודית?

קשה מאוד. הרגשתי שנעשתה פה טעות גורלית. אנשים נקלעו למצב איום כתוצאה

„כשאחה מהמר על כל הקופה, אתה עלול להפסיד את כולה“

מהמצב. אינני מאשים את המצב, אני מאשים את האנשים, שלא קראו נכון את המצב ונטלו את החוק בריהם.

● מה איפשר את הקמת המחותרת?

האמונה הקיצונית שאנחנו מסוגלים להשיג כל דבר ולמט כל מטרה. הם נגדרו אחרי אידאולוגיה שלא היתה מעוגנת במציאות.

● כאיש-ימין, מה צריך להסביר לנוער ועל בירכי מה יש לחנכו?

מסר אחד עקרוני הוא סובלנות. לא משנה מה

אלי דסה העולם הזה

בין בעת הראוין

בהתחלה לא הנוחתי לנוש-עיון מחוך אידאולוגיה.

אחרי מילחמת ששת-הימים שלא הרסנו את מחנות-הפליטים. צריך לשקם אותם, אבל הם יהיו אזרחים זרים.

● מה אתה רוצה למנוע מהם? את האפשרות לבחור ולהיבחר. זו הבעיה. אם יכולתי לתת להם את כל הזכויות, הם היפכו לרוב במדינת היהודים.

● אתה רוצה שיהיו אזרחים מסוג ב'?

לא אזרחים מסוג ב'. שיהיו כמו הישראלים שחיים בנידור, או בכל מקום אחר מחוץ למדינת ישראל.

● הם לא אזרחים. נכון, שיהיו תושבים זרים.

● איזה דרכון יהיה להם?

כפי שיש להם דרכונים ירדניים מיוחדים. המדינה שתקום תיתן להם דרכונים משלה, דרכון פלסטיני.

● ומה יהיה על ערביי ישראל?

אני חושב שהבעיה עם ערביי ישראל היא קריטית. הם אזרחים שווי זכויות.

● מדוע קריטית?

לא הייתי רוצה לשנות את הסטטוס שלהם,